veriga

GLASILO
DELOVNE ORGANIZACIJE
SLOVENSKE ŽELEZARNE,
VERIGA n. sol. o.
LESCE, ALPSKA 43

LETNIK XXVI
ŠTEVILKA 12
DECEMBER 1984

Proizvodnja v novembru

V novembru smo proizvedli skupno 1.578 ton izdelkov, kar je 16 odst. manj kot je bilo planirano. Eksterne proizvodnje je bilo 977 ton, kar je prav tako manj od planiranih količin, in sicer za 13 odst. Eksterna proizvodnja predstavlja 62 odst. od skupne proizvodnje. Interna proizvodnja je na nivoju delovne organizacije količinsko dosežena v višini 80 odst. Doseganje plana količinske proizvodnje je po tozdih različno, plan eksterne in skupne proizvodnje je presegla samo Vijakarna, plan interne proizvodnje pa samo Verigarna. Vrednostno znaša skupna proizvodnja za delovno organizacijo 324.506 tisoč din in je za 1 odst. nižja od planirane. Tudi eksterna proizvodnja je vrednostno za 3 odst. nižja od planirane, interna proizvodnja pa je višja za 5 odst. Med posameznimi temeljnimi organizacijami so vrednostni plan eksterne in skupne proizvodnje presegle Vijakarna, Sidrne verige in Orodjarna, plan interne proizvodnje pa Verigarna, Orodjarna in Vzdrževanje.

Vijakarna je v novembru količinsko in vrednostno presegla proizvodni plan. V kg je plan dosežen v višini 102 odst., kosovno pa v višini 80 odst. Pomembnejši izpad proizvodnje je pri kovinskih vijakih zaradi pomanjkanja kapacitet valjanja, pli lesnih vijakih 4,1 do 4,5 mm in 5,1 do 6 mm zaradi tekočih okvar strojev, zaradi pomanjkanja naročil pa pri standardnih zakovicah in pri IKL zakovicah. Pomanjkanje delovne sile je vzrok za izpad proizvodnje pri hanger vijakih, pomanjkanje materiala pa pri razcepkah. Odprema je dosežena v višini 84 odst.

Verigarna količinsko in vrednostno ni dosegla planirane eksterne in skupne proizvodnje. Pomembnejši izpad proizvodnje je pri snežnih verigah za osebna vozila zaradi pomanjkanja sestavnih delov iz kooperacije, pri snežnih verigah za tovorna vozila zaradi prepozno izstavljenih naročil, pri snežnih verigah za traktorje pa zaradi pomanjkanja naročil. Pri zaščitnih verigah je nižja proizvodnja od planirane zaradi večje proizvodnje verig z grabeži. Odprema je višja od planirane za 12 odst.

Sidrne verige količinsko niso izpolnile planskih obveznosti, vrednostno pa so presegle plan eksterne in skupne proizvodnje. Plan ni dosežen pri odgorevno varjenih verigah ∅ 21 do 37 mm zaradi pomanjkanja kapacitet, pri dimenzijah nad 37 mm pa zaradi večje proizvodnje drobnih dimenzij. Odprema je dosežena v višini 118 odst.

Kovačnica količinsko in vrednostno proizvodnega plana ni dosegla. Večji izpad proizvodnje je pri dvoverižnih transporterjih zaradi pomanjkanja sestavnih delov iz internega trga, pri kavljih zaradi pomanjkanja naročil in delovne sile, pri odkovkih serijske izdelave in pri žičnih vrveh pa zaradi pomanjkanja naročil. Odprema je nižja od planirane in je dosežena v višini 87 odst.

Orodjarna je presegla vrednostno proizvodni plan, in sicer tako za interni kot tudi za eksterni trg. Skupna proizvodnja je za 23 odst. višja od planirane.

V Vzdrževanju je presežen vrednostni plan interne proizvodnje, nižja od planirane pa je proizvodnja za eksterni trg.

V TIO je vrednostna proizvodnja za eksterni trg za 7 odst. nižja od planirane. Skupna proizvodnja je nižja za 10 odst. Pomembnejši izpad proizvodnje je pri pnevmatskih cilindrih zaradi pomanjkanja materiala in kapacitet, pri opremah pa zaradi pomanjkanja materiala in kapacitet. Odprema je višja od planirane za 3 odst.

Podatki o količinski in vrednostni proizvodnji po tozdih za mesec november so razvidni iz naslednjih tabel:

Količinska proizvodnja za november — v tonah

tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	252	256	102	—	1	—	252	257	102
Verigarna	386	286	74	11	14	127	397	300	76
Sidrne verige	318	284	89	704	566	80	1.022	850	83
Kovačnica	164	151	92	39	20	51	203	171	84
DO VERIGA	1.120	977	87	754	601	80	1.874	1.578	84

Vrednostna proizvodnja za november — v 000 din

tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan.	dosež.	ind.	plan.	dosež.	ind.	plan.	dosež.	ind.
Vijakarna	42.880	50.139	117	1.160	1.120	97	44.040	51.259	116
Verigarna	63.420	48.844	77	4.179	4.808	115	67.599	53.652	79
Sidrne verige	45.840	49.743	109	56.432	54.719	97	102.272	104.462	102
Kovačnica	42.021	39.794	95	8.950	8.458	95	50.971	48.252	95
Orodjarna	1.115	2.001	179	12.739	15.049	118	13.854	17.050	123
Vzdrževanje	294	116	39	16.783	22.157	132	17.077	22.273	130
TIO	29.511	27.413	93	1.161	145	12	30.672	27.558	90
DO VERIGA	225.081	218.050	97	101.404	106.456	105	326.485	324.506	99

Novoletna elegija

Vlada naša, draga mati,
kdaj minil bo naš polog,
še kdaj bomo jeli brati,
da je čez mejo možen skok?

Glej kak' ljudstvo ljubi tebe,
ti odpušča grehe vse!
Delegat glej okol' sebe
mnogo grehov nate gre!

Redke štej zakone jasne,
meri stroške ti sejnin,
čuj zdih'vanje naše glasno
lon so plače našin dnin.

In po šolah glej dijake
in brez dela štej ljudi,
zaposlene, veš, veljake
usoda mladih ne skrbi.

Našo borno glej valuto,
trend inflacije poglej:
kmalu že pečena puta
stala bo kot avto prej.

Tozdi! vi pokora naša
kdaj ponehal vaš bo vpliv?
Človek res le-to se vpraša,
kdo je pameti nas učil?

Kaj očetov da modrosti
nihče slušat' noče več?
Kdaj bo konec vseh norosti?
Kdaj komand bo sedem preč?

Ena šiba je lomljiva;
vsakdo v pesti jo zdrobi.
V šop povezan neločljivo
plen nikomur lahek ni.

Kdo še v firmi naši dela?
Le še osel ali konj,
saj dovolj za vse je jela —
za nedelo tud' je lon.

Glej kak' ljubi sreča tebe,
ti drži odprt svoj rog,
glej Verigar okol' sebe:
saj ne ostajaš praznih rok!

Po sestankih štej zaspance,
glej samoupravni stroj,
slušaj na sestankih žgance!
Saj obnašaš se kot noj.

Zunaj plota štej veljake,
ki za stolčke se bore,
glej jih tiste korenjake,
ki za blagor duš skrbe.

Eden druz'ga bodo snedli
več na prestol jih teži.
Da le v bazi ne bi zvedli
njim namen — to jih skrbi.

Kranj'c ti jo od dela brišeš,
starih šeg ne maraš več,
če ne gre drugače — vičeš,
kot da s tabo je že preč.

Tiho pesem! Bolečine
ne razglašaj naše spet,
vzemi časo le črnine
in nazdravi za nov' let!

Saj bo v novem letu bolje,
spet bo delo prvo vsem.
Zato ne izgubimo volje!
Daj še vina, le po njem!

Prešerna
travestiral urednik

Srečno 1985

Pogovor z direktorjem

Razgovor z direktorjem v našem glasilu ni ravno pogost. Pa ne, da bi uredništvo tega ne želelo, pač pa je direktorja enostavno zelo težko dobiti; bodisi da ni časa, kajti takšen razgovor le »požre« dve uri, bodisi da gre za njegovo skromnost. Ne glede na vse pa je sedaj tak trenutek, da smo ga v uredništvu na razgovor le dobili, razlogi pa so najmanj trije: ponovna izvolitev, iztekanje leta in načrti za vnaprej. Z direktorjem sva se pogovarjala Ivanka Korošec in Franc Čop.

Uredništvo:

Ker do sedaj uredništvo ni imelo priložnosti, vam danes iskreno čestitamo k ponovni izvolitvi in vam želimo veliko sreče in uspeha pri nadaljnjem krmarjenju našega podjetja. S tem v zvezi pa bi vas radi vprašali, kako gledate nazaj, na pretekla štiri leta, ko ste bili na čelu naše barke?

Direktor:

Najprej bi se rad zahvalil za čestitke in za dobre želje ter srečo, saj jo bomo še kako potrebovali v obdobju, v katerega vstopamo. V zvezi z izkušnjami iz preteklega mandata bi povedal naslednje: v prvem delu prejšnjega mandata sem pravzaprav spoznaval določena gibanja na komercialnem in finančnem področju. To seveda za tehnično področje ne velja, glede na moje prejšnje izkušnje. V tistem obdobju je bilo bistveno, da sem si postavil koncept, ki sem mu zatem sledil. Ocenjujem, da je bilo v preteklih štirih letih pomembno predvsem to, da smo na večini področij dela dosegali soglasje med tozdi. Vseskozi sem težil za tem, da smo sodelovali kot delovna organizacija, kot en kolektiv, kot celota. To se je odrazilo predvsem na področju investicij, kjer smo prav v zadnjem času opredelili tiste investicije, ki so pomembne za razvoj delovne organizacije kot celote, za njeno prihodnost. Druga pomembna zadeva je bila načrtovanje našega prihodnjega razvoja. Tu menim, da smo si popolnoma enotni. Smatram, da je uspeh, ko smo koncepirali razvoj vsaj s 70 do 75 odst. natančnostjo, saj bi bilo o 100 odst. natančnosti pri dolgoročnem planu nerealno govoriti. Nenazadnje lahko ugotavljam tudi poenotenje in usklajevanje dela in akcij samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Seveda to ne pomeni, da v podjetju ni več skupin z ozkimi in drugačnimi interesi, ki pač vedno in povsod skušajo odstopati od dogovorjene politike.

Uredništvo:

Ob prvem imenovanju za direktorja ste zanesljivo imeli nekakšno intimno vizijo kako voditi Verigo. Kako so se v prvem mandatu ti intimni cilji realizirali?

Direktor:

Lahko rečem, da sem teh ciljev uresničil dobro polovico. Moja prva naloga je bila predvsem vprašanje perspektive. Menim, da smo se zelo dobro dogovorili o bodoči finančni in komercialni politiki. Ocenjujem, da smo dosegli dobro dohodkovno uspešnost in zdrave osnove financiranja našega razvoja. Kar se tiče samoupravnega in družbenopolitičnega dela, je po moje napredek v tem, da se dogovorimo tako o ciljih, kot tudi o poteh, ki smo si jih zastavili. Smatram, da smo tudi na področju delitve OD dosegli nekatere stvari, ki jih drugi v občini niti v sozdu še niso.

Uredništvo:

Na katerem področju ste razočarani?

Direktor:

To je delovna disciplina. Razmerje med delom in nedelom je preveliko v korist nedela. To poudarjam zaradi tega, ker je prav od discipline odvisna naša produktivnost. Če bi torej izboljšali disciplino in bi se produktivnost dvignila le za nekaj odstotkov, potlej dohodkovna uspešnost ne bi bila vprašljiva. Na tehničnem področju smo sicer dosegli zavidljive uspehe, vendar nam pogosto »spodrsne« na takih vprašanjih, da nas pošteno boli glava, čeprav so to naravnost banalne zadeve. Osnovna težava pri nas je v tem, da mnogi raje kot da bi opravili svoje delo, gledajo česa nekdo tretji ni napravil. Če bi odpravili to, potem na banalnih stvareh ne bi več »padali«.

Uredništvo:

Plani za prihodnji mandat in za prihodnje leto?

Direktor:

Moj plan dela se mora zanesljivo pokrivati s plani srednjeročnega obdobja, ki pa mora biti vkomponiran v dolgoročne usmeritve. Kar zadeva gospodarskega dela planov, ocenjujem, da imamo boljše osnove za razvoj, kot smo jih imeli v preteklosti. To naglašam zaradi tega, ker smo si ustvarili ustrezno finančno osnovo, ki zagotavlja financiranje razvoja z lastnimi sredstvi. V preteklem obdobju je bil napredek na področju investicijskih vlaganj v opremo. Imamo program »energetike«, prihodnje leto startamo s tem programom in nujno je, da znotraj tega programa resnično izkoristimo vse njegove tehnične možnosti. To pa pomeni zanesljivo dohodkovno uspešnost. Na ta način bomo lahko uspešneje reševali tudi druga področja: problematiko nagrajevanja, stanovanja ipd. Mislim, da je pomembno tudi dejstvo, da nam bo ta program omogočil ostati najpomembnejši proizvajalec verig v Jugoslaviji in da bomo obdržali ugled med kreatorji kvalitetne izdelave verig v Evropi. Tega ne smemo izgubiti. Pred štirimi leti je bil naš program pnevmatike v izrazito nezavidljivem položaju. V zadnjem času smo uspeli ustvariti pogoje za realizacijo programa TIO II, kar zagotavlja tej proizvodnji povsem druge — boljše osnove. Prav ta proizvodnja pa je tista, ki ima veliko vloženega dela in pri njej nismo tako odvisni od zunanjih tržnih gibanj.

Uredništvo:

Kot direktor imate štiriletne izkušnje. Večkrat se med ljudmi govori o nesoglasjih v vodstveni ekipi, da se na kolegiju nekaj dogovorite, potlej pa vsakdo dela po svoje. Koliko je v tem resnice?

Direktor:

Kadar začnemo z diskusijo o posameznem področju, je leta zelo divergentna. Navadno je za usklajevanje stališč in pogledov potrebnih več sestankov. Vendar ocenjujem, da v končni fazi, ko se uglasimo, vendarle vodimo enotno politiko realizacije. Običajno so težave pri drobnih rečeh. Tako se npr. dogovorimo za premaknitev delovne sobote (kar je resnično drobna stvar), ko pa pride vsakdo v svojo sredino, se čuti dolžnega, da odredi po svoje. Razumem posebnosti razmer v posameznih sredinah, vendar se jih mora upoštevati pri dogovorih, ne pa potlej. Ob reelekciji mi je bilo očitano, da bi bil lahko kot direktor nekoliko odločnejši, z druge strani pa mi isti ljudje očitajo, da jim prepuščam premalo svobode. V

bodoče se bomo le morali odločiti, ali bomo delovali in poslovali za delovno organizacijo, ali pa jo bomo razdrobili na posamezne tozde.

Uredništvo:

Pri posameznih poslovnih odločitvah imamo včasih občutek, da je vsklajevanje prepočasno.

Direktor:

Mogoče se navzven res stvari tako kažejo. Treba je le upoštevati, da smo zelo dinamična družba, kjer se izhodišča hitro spreminjajo. Če se ne bomo prilagajali tekoče, to pomeni težke trenutke za podjetje. Poglejte: hoteli smo ukiniti proizvodnjo vijakov, danes pa ugotavljamo, da je ta program še vedno dohodkovno zelo uspešen. Vsak dohodkovno uspešen program pa moramo imeti toliko časa, da bo ustvaril pogoje za svoje nadomestilo.

Uredništvo:

Kako in koliko tovarni v teh gospodarsko težkih časih pomagajo organi in institucije izven nje?

Direktor:

V pomembnih trenutkih vedno s problemi informiramo organe v občini in regiji, še prav posebej pa SOZD. Pri tem navadno povsod naletimo na razumevanje — vsi so nas pripravljeni poslušati, zelo redki pa so tisti, ki lahko pomagajo. V tem času stat o predvsem SŽ in banke.

Uredništvo:

Ali je torej od združitve v SOZD vendar nekaj pozitivnega?

Direktor:

SOZD sedaj praznuje 15-letnico. Če bi v tem času ne bilo od njega ničesar, potlej tudi sozda ne bi bilo več. Pogosto zmotno ocenjujemo, da je SOZD namenjen zlasti oskrbi, vendar to ni niti približno osnovni namen združitve v SŽ. Predvsem je treba vedeti, da SŽ kot majhne železarne ne bodo uspešno poslovale le ob ekstenzivnem načinu pridobivanja jekla, pač pa od predelave tega. Zato predelava dobiva v okviru SŽ pomembnejše mesto. Pomembna je tudi finančna politika v okviru Interne banke SŽ. Če te ne bi bilo, številnih investicijskih vlaganj v naši tovarni ne bi bilo, imeli pa bi tudi nepremostljive težave pri sprotnem financiranju proizvodnje. Prvi uspehi so se pokazali tudi na področju trženja, predvsem v zunanjetrgovinskem poslovanju. Glede na trende v zunanji trgovini menim, da je možnost izvoza v dežele vzhodne Evrope samo z usklajeno akcijo znotraj SŽ.

Seveda v sozdu ni vse v redu. Obstajajo področja, kjer delamo vsak po svoje. To je predvsem nagrajevanje, kjer bo potrebno marsikaj uskladiti. To je pomembna naloga družbenopolitičnih organizacij in poslovodnih struktur.

Uredništvo:

Koliko naši načrti upoštevajo interese kraja, kjer živimo?

Direktor:

Sam bi se vprašal drugače: koliko so upoštevani interesi Verige v Lescah? Če gledamo z gospodarskega stališča, je treba ugotoviti, da so zelo redki tako veliki kraji s toliko močno tovarno. Od dogovorjenih akcij, ki jih organizira krajevna skupnost, se Veriga ni nikoli distancirala. Upoštevati pa je treba čas in možnosti v posameznih obdobjih. Poleg tega je treba vedeti, da v Verigi niso

zaposleni le Leščani, temveč tudi delavci od drugod, ki prav tako in prav tako prispevajo k razvoju tovarne.

Vedno težimo k dogovarjanju, k skupnemu usklajenemu reševanju problemov, vendar so stvari, ki jih ni tako enostavno reševati, kot si nekateri predstavljajo.

Zavedamo se, da tudi Veriga še ni vsega vložila na področju varstvo okolja, kljub temu pa le moramo vedeti, da ne onesnažujemo več zraka niti vode.

Uredništvo:

Vemo, da naš sistem pogosto narobe razlagamo. Koliko rezultati teh napačnih razlag ovirajo naše poslovanje?

Direktor:

Napačne razlage in napačno razumevanje našega družbenopolitičnega sistema predstavljajo za gospodarstvo pogosto nepremostljive ovire. Predvsem so vsi postopki od ideje do realizacije izredno dolgi. S tem, ko si postavljamo celo vrsto potrebnih in nepotrebnih stopnic in ko prehodimo vse te stopnice, se mnogokrat stvari že tako spremenijo, da odločitve niso več aktualne, ali so celo zgrešene. To je tudi razlog negativnih rezultatov mnogih, v začetku dobrih poslovnih odločitev, ki so zgubile svojo časovno aktualnost. Menim, da smo marsikaj obrnili tako, da ni dejanske (ne pravne) možnosti kontrole dela posameznika, da je nagrajevanje takšno kakršno je in da je precej oddaljeno od nagrajevanja po delu ter da smo postali v medsebojnih poslovnih odnosih skrajno nekorektni.

Uredništvo:

Z reorganizacijo DO smo na strokovnem nivoju začeli, pa potlej obstali. Kako to?

Direktor:

Mislim, da ne gre za reorganizacijo, pač pa za racionalizacijo organizacije. Nihče ne misli na ukinjanje tozdov, pač pa bo šlo za racionalnejše poslovanje s stališča stroškov, fleksibilnosti in učinkovitosti. Zdaj je trenutni zastoj, ker smo preokupirani z vsemi tremi plani (letni, srednje in dolgoročni) in s pripravo investicij. Nameravamo pa se tega lotiti v ustreznem trenutku in tudi na tem področju stvari premakniti.

Uredništvo:

Ali je še kaj, česar vas nismo vprašali in bi želeli povedati?

Direktor:

Ker je del razgovora tekel o preteklem obdobju, bi rad to priliko izkoristil in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k ustvarjanju kolektivne delovne atmosfere v Verigi. Za v bodoče želim, da se to še poglobi, da bi bilo naše delo v letu 1985 uspešno in da bi bili nad rezultati dela ponosni. Ker je to tudi novoletna številka glasila, želim vsem članom kolektiva in njihovim svojcem srečno, zdravo in uspešno novo leto.

Inovacije v Verigi

V tretjem trimesečju leta 1984 je služba za inovacije prejela naslednje predloge (ideje):

1. Predlog št. 20/84, inž. Darko Hanžič, tehnolog v SKK: Ideja — cenejša izdelava sornikov po DIN 82101-C od 20 t do 80 t in sornikov za sidrne škopce od ∅ 12,5 do 80.

2. Predlog št. 21/84, inž. Darko Hanžič, tehnolog v SKK: Ideja — racionalnejša izdelava posredne gredi IMT.

3. Predlog št. 22/84, inž. Darko Hanžič, tehnolog v SKK in inž. Vinko Faladore, vodja ROESA: Ideja — avtomat za vrtanje lukenj v kline za IMT.

4. Predlog št. 23/84, inž. Marjan Bizjak iz razvojne službe: Ideja — stroj za mehansko dodelavo nateznih matic.

5. Predlog št. 24/84, inž. Marjan Bizjak iz razvojne službe: Prečka za prenos sodov.

6. Predlog št. 25/84, Darko Krničar iz Kovačnice: Ideja — racionalnejše struženje in vrezovanje navoja na Bofors maticah.

7. Predlog št. 26/84, Darko Krničar in Ekrem Ališić, oba iz Kovačnice: Ideja — racionalnejša obdelava stremena škopcev večjih dimenzij.

8. Predlog št. 27/84, Ekrem Alisić iz Kovačnice: Izboljšano vrezovanje navoja v matice za kavlje.

9. Predlog št. 28/84, Janez Lapuh, tehnolog v TIO: Ideja — konstruirati enoten adapter za vse tri velikosti razvodnikov iz plastične mase.

10. Predlog št. 29/84, Janez Globevnik iz Vzdrževanja: Nova konstrukcija (izvedba) kovaške peči na IV. linijo.

11. Predlog št. 30/84, Franc Panker, Hubert Pogorevc in Gregor Žnidar ter dipl. inž. Alojz Nečimer: Mokri vlek na vlečnem stroju »Fuhr«.

12. Predlog št. 31/84, Zlatko Bernard iz Verigarne — galvanike: Ideja — univerzalna mrežica z nastavkom za kadi.

13. Predlog št. 32/84, Zlatko Bernard iz Verigarne — galvanike: Obešalo »stonoga« za avtomatsko galvansko linijo.

14. Predlog št. 33/84, Zlatko Bernard iz Verigarne — galvanike: Obešalo za galvansko linijo »Trojček«.

V omenjenem obdobju je strokovna komisija za obravnavanje inovacijskih predlogov pripravila naslednje predloge za komisije za delovna razmerja po tozdih:

13. seja — 15. 10. 1984

1. Predlog št. 41/82: predlog za izplačilo dodatka na akontacijo za PN za prvo leto koriščenja predloga. Sledili bosta še dve izplačili.

2. Predlog št. 32/83: na osnovi izdelanih prvih količin izdelkov po predlogu, se bo določil datum, od katerega dalje tečejo pravice predlagatelja in to tri leta. Dimenzije, ki se upoštevajo, so škopci velikosti 0,6, 0,4 in 0,25 t.

3. Predlog št. 7/84: zaradi neenakomernega odvzema materiala pri notranji obdelavi kenter škopcev komisija predlaga, da se predlog ne osvoji.

4. Predlog št. 13/84: Krivljenje in oblikovanje drsnikov za jekleno vrv D 12 je dokaj komplicirano in potrebe izdelkov letno je malo, zaradi tega komisija predlaga, da preizkus ni smotrn.

5. Predlog št. 14/84: Ugotovljeno je, da predloženi način izdelave vrvnih locnjev ni po DIN standardu in zato ni sprejemljiv. SKK se zadolži, da poda poročilo o izdelavi vrvnih locnjev pri nas (zakaj se ne dela po standardu).

6. Predlog št. 43/83: Predlog je koristen. Vodstvo tozda naj čimprej naroči orodje za izdelavo vrvnih locnjev po predlogu. Služba tehnologije bo po preizkusu izdelala nove postopke in izdelala izračun PLC.

Komisije za delovna razmerja ali DS po tozdih so dokončno odločale o naslednjih predlogih:

1. Verigarna (komisija za delovna razmerja)

1.1 Predlog št. 62/83, Jemc Ciril in Merdanovič Hasan, oba iz Verigarne: Zmanjšanje števila kotalnih obročev pri snežni verigi Arktik za Iran. Komisija je sprejela sklep o izplačilu posebnega nadomestila, in sicer: Jemc Cirilu 12.704,50 din in Merdanovič Hasanu 1.415,00 din, skupaj 14.116,00 din.

1.2 Predlog št. 54/83, Marzidovšek Vinko, Burja Alojz in Peternel Cirila, vsi iz komercialnega sektorja: Prodaja snežnih verig v Iran. Komisija je zavrnila predlog, ker ni tehnične narave. (Predlagatelji so vložili pritožbo na DS tozda).

1.3 Predlog št. 55/83, Černe Lenart in Prešeren Jože, oba iz komercialnega sektorja: Rešitev problema varjenja »Vibasa« na snežne verige. Komisija je sprejela sklep o zavrnitvi predloga, ker ni tehnične narave. (Predlagatelja sta se pritožila na DS tozda).

1.4 Predlog št. 56/83, Černe Lenart, Pejić Jure, Polda Miha in Prešeren Jože, vsi iz komercialnega sektorja: Nova embalaža za snežne verige z jeklenim montažno-držalnim stranskim obročem. Komisija je zavrnila predlog, ker je predložena embalaža normalna — narekovana z verigo — in brez posebnosti, ki bi bile razlog za inovacijsko nagrado (Predlagatelji so se pritožili na DS tozda).

2. Verigarna (delavski svet tozda)

2.1 Delavski svet tozda je obravnaval dne 4. 9. 1984 tri pritožbe iz komercialnega sektorja. To so predlogi št. 54/33, 55/83 in 56/83. Po obrazložitvi pravnega stališča do teh predlogov na osnovi novega zakona o inovacijah, je tov. Janša predlagal sklep DS tozda, da mora vse tri predloge ponovno obravnavati strokovna komisija in pri tem upoštevati, da so vsi predloženi predlogi lahko koristni predlogi, katere je treba na osnovi našega pravilnika obravnavati. Tak sklep je tudi sprejel DS tozda in vrača predloge strokovni komisiji v ponovno obravnavo.

Na koncu bi želel vsem članom kolektiva, kakor tudi našim upokojencem, še obilo uspeha v ustvarjalnem delu in mnogo osebne sreče v letu 1985.

Albin Lampe

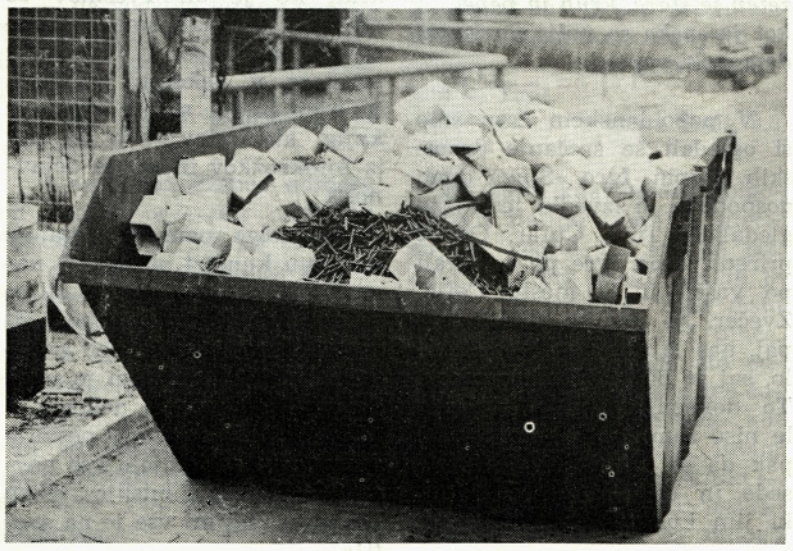

Kdo je naročnik?

Poslovni informacijski sistem v DO Veriga

(Nadaljevanje in konec)

Cilji delovne organizacije Veriga na področju računalniškega informacijskega sistema

Glede na dejstva (pogoji in okoliščine, ki omogočajo in pospešujejo uvedbo in razvoj računalniškega informacijskega sistema), ki smo jih spoznali v prejšnjem poglavju, sem mnenja, da bi si najprej morali postaviti naslednje cilje, ki so obenem tudi v skladu s cilji naše razvojne politike:

Cilji:

1. upravljalni poslovno-informacijski sistem

Naloge:

Točno definirati potrebo po informacijah pri upravljanju poslovnega sistema (izboljšati knjigovodsko informacijski sistem, operativno evidenco, statistično evidenco) in prvine poslovno informacijskega sistema,

2. integrirani poslovno-informacijski sistem

Naloge:

Točno definirati potrebe vseh poslovnih funkcij po informacijah in povezava z vidika celotne delovne organizacije.

Ko bomo imeli dokončno definirana ta dva cilja, bodo dejansko v fazi realizacije nalog za izvedbo teh dveh ciljev nastopile vse okoliščine, ki pospešujejo uvajanje in razvoj računalniškega informacijskega sistema. Prav tako bomo morali za realizacijo teh dveh ciljev brezpogojno izpolniti vse pogoje, razen pogoja 5, 6 in 7 iz prejšnjega poglavja. Pogoje po:

— usposobitvi uporabnikov informacij za razumevanje vloge računalnika (5),

— obstoj **skupine** sistemskih analitikov in programerjev (6),

— prizadevanje organov upravljanja in vodstva za uvedbo računalnika (7)

pa bomo morali izpolniti takrat, ko si bomo postavili naslednji cilj;

3. računalniški, upravljalni integrirani poslovno-informacijski sistem.

Ko bomo imeli postavljen ta cilj in izdelan koncept delovanja sistema, pa bomo morali oziroma **si bomo lahko** postavljali cilje in naloge na področju računalniške obdelave podatkov.

Zaključek

Da bomo lahko dokončno postavili cilje računalniške obdelave podatkov in pričeli z izvajanjem nalog, izvirajočih iz postavljenih ciljev, bomo morali prehoditi še dolgo pot. Mislim, da je nekaj korakov na tej poti že narejenih. Cilj pa bomo dosegli le takrat, če bomo ravnali po načelu hiti počasi, saj je računalniška obdelava in izgradnja informacijskega sistema prav gotovo področje, kjer se vsak nepremišljen in hiter korak pogosto negativno obrestuje in nas vrača k izhodiščnemu stanju.

Situacijo s postavljanjem ciljev računalniške obdelave bi lahko enostavno primerjali s situacijo opremljanja stanovanja, kjer je prav gotovo mogoče stanovanje opremiti bolj racionalno in bolj funkcionalno, če imamo najprej stanovanje, pa ga šele potem opremimo. Čeprav na področju računalniške obdelave **v** DO Veriga mizo in stol že imamo, pa bi z nabavo dnevne sobe in spalnice bilo pametno še malo počakati.

Skratka, vse svoje sile usmerimo v izgradnjo upravljalnega, integriranega in računalniško zasnovanega poslovno-informacijskega sistema! To seveda ne bo enostavno, to ne bo takoj in tudi ne poceni. Je pa po drugi strani tudi res, da nas bo v to lepega dne prisilila situacija, saj je nesporno dejstvo, da je kvalitetna vnaprejšnja in hitra informacija osnova dobrega poslovanja in pogoj za obstoj in razvoj slehernega poslovnega sistema.

Igor Tofant

Srečanje literatov in dramskih skupin SOZD SŽ

Letošnje srečanje literatov je bilo 27. oktobra 1984 istočasno ob otvoritvi razstave slikarske kolonije SOZD SŽ v Štorah, katerega organizator je bila Železarna Štore. Svoja dela je razstavljal tudi tov. Poldi Gros iz tozda TIO, literarna dela pa sem prispevala sama, čeprav imamo v DO tudi nekaj nadarjenih literatov.

Ob 10. uri so naša dela predstavili oz. recitirali gledališčniki iz Štor ob spremljavi glasbe, ki je tiho donela ob nežnih izlivih teh pesniških duš. Pesmi, ki vam jih predstavljam, so pesmi amaterjev — poetov, ki so zdaj čustvene, zdaj ljubezenske ali življenjske, nastale iz njih samih.

Franci Andrenšek
Železarna Štore

NOCOJ POJDIVA

Nocoj pojdiva na popotovanje,
ko je mesec svetel sij razstlal,
pojdiva na najino večno
iskanje,
saj duša je nocoj kot čist opal.

Pojdiva čez hribe poznane,
tja, kjer Rudnica zeleni,
pojdiva skozi hoste, z listjem
nastlane,
tja med vinograde, kjer Tinsko
leži.

Pojdiva med tiste globače
pod majhna okna skritih hiš,
kjer tako domače po kruhu
diši.

Pade dan in vstane noč
in potem spet jutro se rodi,
tako v svojem večnem teku
menjajoč
se svet vrti.
In mi z njim plujemo kot
zvezde svetle prek neba,
hlepeč za svojim ciljem
venomer
in nekje omagamo z upehano
močjo srca,
ko tiho pride življenja našega
večer.

Še skušamo na obrežje tja
dospeti
v majavem čolnu svojih zadnjih
dni,
na sončnih iluzijah si srce
ogreti.
Potem spoznamo življenja igre
večni ples
in ko v njej vse karte izgubimo,
smo kot oglarji kop, ko jim
dogorel je še zadnji kres.

Olga Mlakar
VERIGA Lesce

ČEMU

Burna noč, brez mirnih sanj,
brez tihih nad —
samo hlad, hlad.
V srcu ena sama misel —
hlad.
Čemu praznota?
Brezupno tavanje, blodenje.
Vedno najdemo
praznoto.

Čemu praznota?
Čemu hlad?
Sonca ni,
vetra ni,
žar ljubezni
nekje v dalji plamti.

Greta Maček
PLAMEN Kropa

SONCE

Sonce.
Rdeča krogla,
ki počasi pada za hrib,
kot jo vidi starec izpred svoje
koče.
Ki pada v morje,
kot jo vidi mornar z ladje.
Ki je visoko na nebu,
kot ga vidi majhen deček,
umirajoč od gladu.
Kot krogla zareča,
ki se počasi vzpenja iznad vode,
jo vidi vojak na fronti.
In že je ni več,
ker je legel mrak na njegove
žive oči.
Obležal je tam zadet od
svinčene krogle.
A sonce ostaja tam, na mestu
kjer je,
le naš planet potuje
in ogromne kroge okrog njega
začrtuje.
Nihče pa se ne zmeni, ne za
starca, ne za mornarja,
ne za majhnega dečka in tudi
za umrlega vojaka ne.
Svet se vrti dalje!
In tu je še nekaj?
Tu je tudi SONCE!

Sonja Koranter
ŽELEZARNA Jesenice

DALILINA SETEV

Posejala sem žita,
gozdni mah v polje
modrih zaplat.
Le zakaj vse brez sonca,
njegovih božanskih obrazov in
penastih brazd?

Sonja Koranter
ŽELEZARNA Jesenice

DALILINA ŽETEV

Požela sem mah,
gozda tujega rojstveni prah,
požela sem slamnate sence
v prstenih skledah
zmajevih nad —
žetev je stara, kruh in pepel,
kot jesenska so polja daritveni
demonski napev!

V popoldanskem času smo si ogledali še srečanje dramskih skupin. Igro »Sluga dveh gospodov« je izvedlo jeseniško gledališče Tone Čufar. Ostale prireditve oz. igre pa so igrali po vaseh in v mestu Celju. Zvečer, ko smo se zbrali skupaj, nas je bilo kar lepo število, saj je bilo 126 udeležencev. To dokazuje, da ta srečanja le niso sama sebi namen, ampak da se združujejo lepe besede in dejanja med ljudmi, ki jim kultura nekaj pomeni.

Olga Mlakar

Slikar Franc Dolinšek razstavljal v Verigi

V počastitev dneva republike so v Verigi organizirali zanimivo razstavo jeseniškega slikarja, dolgoletnega člana Dolika, Franca Dolinška.

Nekaj podatkov o njem. Rodil se je v Zagorju ob Savi. Leta 1937 je prišel na Jesenice in se zaposlil v železarni. Od leta 1965 je upokojenec in mu tako ostaja več časa za ustvarjanje.

Slikarjev, ki bi se s tolikšno prizadevnostjo in natančnostjo lotevali tihožitij, v današnjem času ni veliko. V barvah je zadržan, uporablja temne kot svetle, čeprav zavzemata svetloba in senca v njegovih delih pomembno mesto. Barve so skladne z glinastim posodjem, potemnelim lesom in pletenim šibjem, nepogrešljivimi elementi posameznih tihožitij, na katerih najdemo še starinske predmete in dobrote stare kmečke kuhinje: krompir, zelje, kruh, jabolka, hruške... Predmeti niso nikoli razmetani, med njimi je vedno posebne vrste vzročnost. Z njegovih del diha tiha domačnost in strogi realizem.

Dolinšek je že 33 let član Dolika, likovnega kluba z Jesenic. Razstavljal je na Jesenicah, v Kranju, na Bledu, v Zagorju...

Vesela sem, da smo si to razstavo ogledali vsi učenci. Med tihožitji smo bolj pričakovali rož in vaz, slikar pa nam je na naše presenečenje postregel s takimi bleščečimi jabolki, da bi kar zagrizli vanje, olupljeni krompir pa bi odnesli mamam, da bi bilo opoldansko kosilo prej kuhano. S spoštovanjem smo zrli v hlebec kruha, nož in vrč, rekvizite, po katerih najprej sežemo, ko lačni pridemo iz šole.

Sama sem precej slab risar, zato sem si slike še posebej natančno ogledala. Mogoče bom kaj novega lahko uporabila pri urah likovnega pouka.

Hvala slikarju in komisiji za kulturo v Verigi za tako lep umetniški užitek.

Mateja Lopuh, 8. a
novinarski krožek
OŠ F. S. Finžgarja
Lesce

PRAVNA PRAKSA 23/84

Nadomeščanje odsotnega delegata

Ali je pravilna praksa delovne skupnosti, po kateri v primeru zadržanosti delegata sveta delovne skupnosti, delovna enota pooblasti delavca, ki ga na seji nadomešča? Ali je možno, da delegat v primeru zadržanosti pošlje pisno mnenje ali glas?

Delegat delavskega sveta ni zgolj delegat delovne enote, v kateri delo opravlja, ampak je delegat vseh delavcev temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Prav tako ne gre za fleksibilni, ampak tako imenovani fiksni mandat, ki ga delovna enota ne more prenašati na drugega delavca, ki ni bil izvoljen kot delegat v delavski svet. Delegat mora biti izvoljen z neposrednim tajnim glasovanjem vseh delavcev temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti (2. odst. 492. člena zakona o združenem delu).

Delegat opravlja funkcijo samo na seji delavskega sveta, kolikor gre za glasovanje in odločanje. Razumljivo je, da mora o vsebini sklicane seje seznaniti delavce delovne enote in pridobiti njihovo mnenje o posameznih stališčih. Delavski svet odloča le na sejah, s tem, da je sklepčen le tedaj, če je navzoča večina članov oziroma delegatov delavskega sveta. Možno je sicer, da delegat, ki je zadržan posreduje delavskemu svetu mnenje pisno, vendar tako mnenje ne more nadomestiti njegovega neposrednega odločanja pri sprejemanju odločitev na delavskem svetu. Posredno glasovanje bodisi pisno bodisi po »poblaščenemu delavcu« torej ne pride v poštev.

I. Ž.

OSMO SREČANJE PEVSKIH ZBOROV

Srečanja v Ravnah 17. 11. 1984 smo se letos udeležili z dvema skupinama, in to:

Mešani pevski zbor KPD SŽ Veriga Lesce, ki je zapel 3 pesmi:

1. Smrt v Brdih — M. Pirnik,
2. V snegu — E. Adamič,
3. I want to go to heaven — črnska duhovna

in oktet DPD Svoboda F. Prešeren, Zabreznica s pesmimi:

1. Zapuščena — E. Adamič
2. Ide Tito — E. Gašperšič
3. Venček narodnih — J. Boll.

To srečanje smo spremljali tudi kulturni poverjeniki DO. Takoj ob prihodu na Ravne smo se peljali proti Koljam, do zaselka, kjer je Prežihovina. Ogledali smo si kip Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca, ki se mogočno dviguje pod obronki gozdov in vasic pod seboj, pogled pa ima uprt v globače in jase, kjer so nastala njegova dela »Boj na požiralniku«, »Solzice« itd. Malo dalje pa leži domačija, v kateri smo si ogledali nekaj njegovih izvirnih rokopisov, pisma iz taborišča in ostale knjige. Vse je tako opremljeno kakor takrat, ko je bil Prežihov še otrok. V Ravnah smo si ogledali še knjižnico, ki ima svoje prostore v nekdanji graščini. V njej imajo stalne razstave knjig, akvarelov, risb in slik iz fotokrožkov in ostale dejavnosti.

Še dolgo nam bo ostal v spominu koncert okrog 300 nastopajočih pevcev. Naj je bil to oktet, ženski pevski zbor ali moški zbor, vsi so zapeli z dušo in sleherni ton nam je segel do srca. To so peli delavci — železarji, ki s svojo pesmijo dramijo in združujejo vse pevce SOZD SŽ, z mislijo: »Sem pevec in peti mi vse je na sveti!«

Olga Mlakar

KULTURNI DAN NA OŠ FSF V LESCAH

Ponedeljek pred praznikom smo učenci naše šole izbrali za kulturni dan. Učenci višjih razredov in člani pevskega zbora so si v Ljubljani ogledali operno predstavo Gorenjski slavček, učenci od 1. do vključno 6. razreda pa v Radovljici filmsko predstavo, celovečerni risani film Heidi.

Ta dan bo ostal za vse nepozaben. Mlajši smo si pred filmom ogledali še razstavo Franca Dolinška v Verigi, nekateri smo odkrivali skrivnosti Radovljice, katerih tod ni malo, še posebej pa smo uživali ob prisrčni zgodbi male Heidi. Mnogi smo jo poznali že iz knjige, zato nam je bila še bolj domača. Kar nismo se mogli načuditi, česa vsega so sposobni umetniki v filmskih delavnicah.

Operna predstava je pustila v nas nepozaben vtis. Nekateri so bili tu prvič in trdno so nam zatrjevali, da opera sploh ni tako cviljenje in da bodo radi še prišli. Najbolj nas je navdušila pevka Olga Gracelj. Čeprav smo v mesecu pred ogledom operne predstave načrtovali obisk priljubljenega opernega pevca Jake Jeraša na šoli, ker bi nam lahko kaj več povedal o tem, kako nastane taka predstava in ga nikakor nismo mogli dobiti, da bi ga sploh povabili, je bil namen kulturnega dne dosežen. Uživali smo ob umetnikih iz operne hiše, stara Ljubljana je postala naša znanka, gibljive stopnice pa največja atrakcija tistega dne. Kaj bi hoteli še več!

Sklenemo lahko z mislijo, da si takih dni še želimo, znani pevec pa bi nas morda lahko obiskal ob kakšni drugi priložnosti, če mu bo seveda dragocen čas to dopuščal.

Učenci novinarskega krožka OŠ FSF Lesce

NOVINARJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Sreča posebne vrste

Od malega vem, da v igrah na srečo prej izgubiš, kot dobiš. To sem spoznal na prvem srečolovu, ko sem hotel dobiti glavni dobitek. Žepnina je kopnela, prazni lističi pa so želeli drugič več sreče. Da je sreča opoteča, se sedaj kot osmošolec, tega še bolj zavedam. Če sem delaven in se učim sproti, mi tudi sreča stoji ob strani, samo nanjo pa se ne kaže zanašati, to sem že nekajkrat okusil na lastni koži.

Vseeno pa trdim, da ima naša šola neko srečo. Lansko leto je bila med našimi sošolci izžrebanka Pionirskega lista in si je za nagrado ogledala olimpiado v Sarajevu. Takrat smo vsi mislili, da se ti to lahko zgodi samo enkrat. Letos pa je kot strela z jasnega udarila med nas novica, da je naša šola med desetimi izbrankami z največ naročniki Pionirskega lista. In nagrada? Komaj verjamemo resnici: SINCLAIR ZX-81. Šola je do tedaj imela že dva enaka računalnika. Novi bo pripomogel, da se bo lahko še več učencev, želenih računalniškega znanja, vključilo v računalniški krožek, ki že nekaj časa na šoli uspešno deluje. Pri tem krožku se učimo programiranja v vsestransko uporabnem jeziku BASIC. To bo marsikomu pomagalo v usmerjenem izobraževanju in kasneje, saj je računalništvo postalo eden od enakovrednih predmetov drugim. V ta krožek smo trenutno vključeni učenci, ki bomo letos zaključili osemletno šolanje. Ko bo šola zmogla več računalnikov, bodo tudi mlajši prišli na svoj račun.

Za razumevanje računalnika in programiranje, je treba vedeti, kako je računalnik sestavljen. Poznati je treba jezik, ki ga računalnik uporablja. Nekateri mislijo, kako pameten je računalnik, v resnici pa zna prav spretno »premetavati« le ničle in enice. Ob zmožnostih računalnika ostaja prvi človek in njegova pamet.

Morda vas še zanima, kako je z igricami pri našem krožku. Res, tudi na te ne pozabimo. Če smo pridni in delavni, potem nam tovariš mentor pokloni zadnje pol ure za igrice. Če sem odkrit, lahko povem, da se tudi igramo radi.

Pravijo, da gre tretjič rado. Če bi si bilo srečo mogoče izbirati, potem je veliko želim našim in vsem osmošolcem v letošnjem šolskem letu na poti v usmerjeno izobraževanje!

Roman Poljak, 8. a
novinarski krožek
OŠ F. S. Finžgarja
Lesce

Aktivni odmor

V naši delovni organizaciji že od leta 1981 izvajamo aktivni odmor za naše delavce. V ta aktivni odmor so vključeni delavci, ki delajo na težjih delovnih mestih. Težavnost dela ocenjujemo po naslednjih kriterijih: obremenitev in pogoji dela, delovni staž na težkem delu, bolezenski izostanki in invalidnost. Osnovni namen rekreacije oz. aktivnega odmora je obnavljanje delovne sposobnosti človeka, zmanjšanje odsotnosti delavca z dela in preprečevanje invalidnosti.

Kraj aktivne rekreacije določamo glede na ponudbe turističnih organizacij. Večinoma jih pošiljamo v zdravilišča Dolenjske Toplice, Čatež in Strunjan. Do sedaj se je aktivne rekreacije udeležilo 77 delavcev, 41 delavcev pa še čaka.

Pri izvajanju aktivnega odmora pa se pojavljajo tudi težave glede odsotnosti delavcev, saj so v to zajeti le delavci, ki delajo na težjih delovnih mestih in jih ni mogoče poslati v večji skupini. Take delavce pošiljamo v manjših skupinah in v kraje, kjer lahko vsaj deloma nudijo možnost aktivnega odmora. V letošnjem letu se je tako aktivne rekreacije udeležilo le šest delavcev. Nekateri delavci so aktivni odmor odklonili, ostali pa se ga niso mogli udeležiti zaradi potreb proizvodnje (Sidrne verige, komercialni sektor). Ponovno bomo te delavce upoštevali za udeležbo na aktivnem odmoru v letu 1985.

Pri izvajanju aktivnega odmora so se zgodile tudi nekatere nepravilnosti. Nekateri, res da so bili redki, so aktivni odmor koristili samo toliko dni, kolikor jim je bilo odobrenega izredno plačanega dopusta. Zato bo potrebno v bodoče to urediti in tudi ukrepati.

Na osnovi dosedanjih izkušenj in problematike na področju aktivnega odmora predlagam:

— da se aktivni odmor izvaja predvsem v zdraviliščih, kjer imajo pripravljen program, tako da je čas prebit v zdravilišču čim aktivneje izpolnjen;

— da vodstva tozdov poskušajo planirati kdaj bi lahko delavci, ki opravljajo težja dela in naloge, odšli na aktivni odmor (ob večjih popravilih in zastojih);

— vsak udeleženec odmora bo moral podpisati ustrezen dokument, kjer se bo obvezal, da bo aktivni odmor izvajal v dogovorjenem času, ki ga določi organizacija in po programu, ki ga predpisuje izvajalec (zdravilišče).

Upam, da bomo s kvalitetnim izvajanjem aktivnega odmora dosegli njegov namen in še večje zadovoljstvo članov kolektiva.

O. S.

KAKO MORATE GASITI IN REŠEVATI?

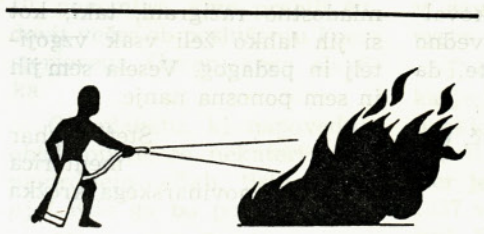

1. **Postavite se v smeri vetra!**

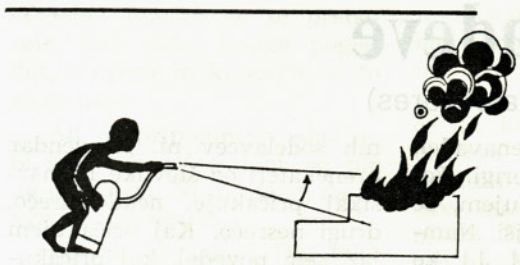

2. **Trdne snovi** pogasite tudi z ročnim gasilnim aparatom na prah, toda s kratkimi in ostrimi prašnimi curki.

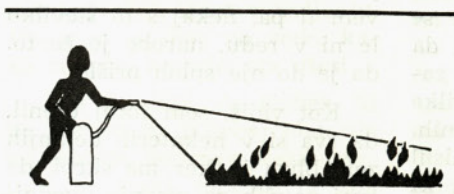

3. **Vnetljive tekočine in gorljive pline** pogasite s polnim neprekinjenim prašnim curkom.

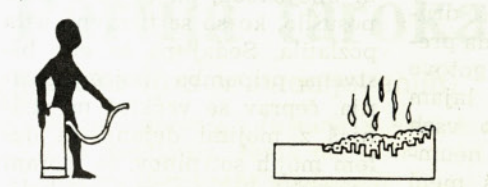

4. **Previdnost!** Plamen se lahko ponovi. Pripravite pravočasno rezervni aparat.

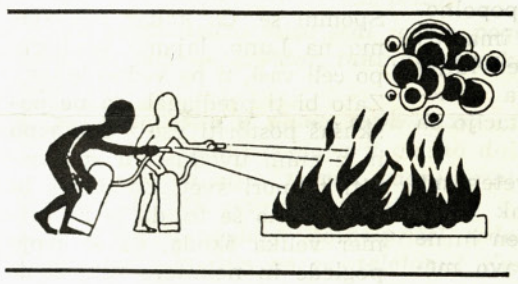

5. **Pri razširjenem požaru** gasite z več aparati in z najmanj dveh strani hkrati.

6. **Če se vam je vnela obleka.** ne tekajte sem in tja; povaljajte se po tleh, da na ta način zadušite plamen. Če pomagate drugim, vzemite odejo ali del obleke in dušite plamen!

Dovolite, da se predstavimo!

Kot dojenčka so me klicali Irenca. Zob časa pa je načel tudi to že tako kratko ime in danes sem le še Irena ali Ireni. Na žalost mi tudi s priimkom ni bilo prizaneseno. Zanj mi je odmerjeno le malo prostora. Pišem se Šmit.

Irena Šmit, 6.a

Če boste kdaj srečali dolgolasko z zlatimi lasmi in rdečimi lici, vedite, da sem to jaz. Zdaj si najbrž mislite: takih je veliko. Že mogoče. Toda čisto enak mi prav gotovo ni nihče. Saj pravijo: sto ljudi, sto čudes. Tudi sama sem eno teh čudežnih bitij, »napak narave«, kot v šali včasih reče očka. Imam svoje muhe kot vsi najstniki — zmrdavanje nad hrano, jezikavost, užaljenost in še mnogo drugih stvari, ki se mi zdijo zoprne, čeprav vem, da so te muhe tudi staršem v nadlego.

Suzi Adžič, 8. b

Rada tečem. Tri leta sem hodila k atletiki, letos pa gre naš mentor k vojakom, podobno kot Lidija pri Lačnem Francu. Zelo mi je všeč glasba, zato hodim v glasbeno šolo v Radovljico, kjer igram klavir. Poslušam skoraj vse zvrsti glasbe, samo narodna mi ni preveč všeč. Rada prisluhnem Ninu, Niku, Neni ... Všeč so mi plesi, posebno break dance. Žal ga ne znam plesati, čeprav včasih poskušam, a mi največkrat ne uspe.

Irena Grošelj, 8. b

Igračam sem že zdavnaj odrasel, danes so moji konjički računalništvo, elektronika in modelarstvo. Izdelujem vezja za elektronske naprave, za računalnike ZX-SPECTRUM pa pišem programe. Imam tudi nekaj radijsko vodenih modelov, s katerimi včasih poletim na letališču. Ukvarjam se še s šahom in obiskujem šahovski krožek na šoli. Čas, ki mi ostane, porabim za učenje, pa tudi za razvedrilo. Poleti se rad kopam, kolesarim, igram tenis, pozimi pa rad smučam in drsam. Moja poklicna želja je, da bi postal konstruktor računalnikov in drugih elektronskih naprav. Želim vedeti, kaj se v računalniku dogaja, ko ga vključim in pritisnem na tipko. V tem poklicu bi rad uspel, čeprav se zavedam, da bo potrebno še veliko učenja in trdega dela.

Roman Poljak, 8. a

V šoli sodelujem v veliko interesnih dejavnostih. Najbolj me veseli delo v novinarskem krožku, čeprav imam tudi svoje dneve lenobe. Mentor našega krožka je tovarišica Štefi Muhar in pod njenim vodstvom uspešno deluje 14 učencev. Poročamo o vsem, kar se dogaja na šoli in tudi v Lescah. Naše delo je tesno povezano z delom literarnega krožka. Oni pripravljajo proslave, mi pa o njih poročamo. Naše prispevke objavljamo v šolskem listu Mozaik, včasih pa tudi v Železarju, Verigi, Glasu. Na vsak objavljen prispevek smo zelo ponosni in naš arhivar ga skrbno spravi v arhiv.

Na svoje delo sem zelo ponosna.

Mateja Lopuh, 8. a

Imam starejšega brata, s katerim se stalno prepiram. Vedno poišče razlog, da mi lahko da klofuto. Ko pa je treba njemu narediti uslugo, sem zlata Tjaša. Mami in očetu povem, da me stalno izkorišča, vendar nič ne pomaga.

Tjaša Lomovšek, 7. a

Imam mnogo prijateljic, manj prijateljev. Obiskujem mnogo krožkov, tudi novinarskega. Ljubim naravo, živali in prepire z bratom. Ne maram pa šole, zamerljivcev, važnih fantov in vsake tretje jedi, kot pravi moja mama.

Urška Peternel, 7. a

V prostem času, ki ga je zelo malo, saj obiskujem tečaj nemščine, literarni in novinarski krožek, plesne vaje, rešujem križanke in igram na računalnik. Rada tudi pišem, saj se pri tem imenitno zabavam.

Bojana Potočnik, 7. a

Ime mi je Mateja in se pišem Peternel. Hodim v šesti razred OŠ Fran Saleški Finžgar. S sošolkami se večkrat sprem, a se kmalu tudi pobotam. Spise pišem rada, vendar mi včasih tudi ne uspejo.

Mateja Peternel, 6. b

Rada imam naravo in živali. V prostem času obiskujem veliko krožkov: foto, zbor, turistični in novinarski krožek. Delo v novinarskem krožku me privlači zato, ker pišem spise in tudi rada berem.

Tanja Markelj, 6. b

Zelo rada berem, zato mi pisanje spisov ne dela nobenih preglavic. Po napornem dnevu napišem v dnevnik, kako sem preživela dan. V prostem času se igram s prijateljicami in največkrat mi v teh trenutkih igre šine v glavo kaka zanimiva ideja.

Tanja Podgornik, 6. b

Imam svetle lase in modre oči. Nisem ne prevlika ne premajhna in sem bolj suha kot debela. Sedaj sem tudi malo škrbasta.

Simona Peternel, 5. b

Vsi novinarji
novinarskega krožka
OŠ FSF v Lescah

Veliko bolj okroglih ljudi je na svetu, zato se moram podrobneje opisati. Kdo bi vedel, katera izmed stotih je Sonja Adžič? Imam rjave lase in sive oči. Še opozorilo za obiskovalce mojega doma: ni me vedno doma, zato raje počakajte, da se vrnem; nisem daleč.

Sonja Adžič, 6. a

P. S.: Kaj naj dodam jaz? Sami so povedali vse, celo več, kot bi odkrila jaz. Odlični so: delavni, hitri, požrtvovalni, odkriti, kritični, pošteni, veseli in mladostno razigrani, taki, kot si jih lahko želi vsak vzgojitelj in pedagog. Vesela sem jih in sem ponosna nanje.

Štefi Muhar
mentorica
novinarskega krožka

Pasje zadeve

(Malo za šalo, malo zares)

Mogoče malce nenavaden naslov za članek v Verigi. Toda kakorkoli premišljujem, se mi zdi še najprimernejši. Namreč tovariš urednik (M. J.), ko prebiram tvoje uvodnike in sledim člankom v glasilu, se mi dlaka naježi ob misli, da nihče niti ne zalaja, niti ne zacvili. Pa vendar je od številke do številke precej ogrizenih. Tako sem se globoko zamislil in se iskreno zbal zate in za usodo tvojih uvodnikov. Ob tem pa sem prišel do zaključka, da sva si pravzaprav zelo blizu, čeprav vem, da naše druščine ne ceniš, ker menda preveč lajamo. Zdaj boš gotovo že uganil kdo sem, če lajam in se mi dlaka ježi ob vseh mogočih in nemogočih neumnostih tega sveta. Vidiš meni se godi na primer, da lajam tudi na Luno, čeprav je popolnoma normalen pojav, ima pa svojo moč in nepredvidljiv vpliv na živa bitja, na njihovo obnašanje, na vegetacijo in delo.

Če sem bolj konkreten me moti vsaka moč in vsak vpliv, ki ni pozitivno usmerjen in ne postavlja stvari na pravo mesto. Mislim, da ti je jasno, kako zelo narobe bi bilo, če bi nenadoma F. Č. pomival posodo, namesto da bi se ukvarjal z vprašanji, ki zahtevajo visoko strokovno usposobljenost in naravni talent. No, to pa je samo za lažje razumevanje moje trditve, da morata biti moč in vpliv pravilno usmerjena, sicer povzročata tudi med nami bes in renčanje. To pa je tisto kar moti, ker ni v skladu s pričakovanim.

Tako se mi je zadnjič zgodilo celo, da sem lajal na številko 13, čeprav je tudi ta čisto normalen pojav, posledica pa številka štirinajst, petnajst itd. Rečem ti, da nisem vraževeren in mislim, da tudi večina najinih sodelavcev ni, pa vendar prenekateri od številke 13 marsikaj pričakuje, nekdo srečo, drugi nesrečo. Kaj pričakujem jaz, sem povedal, kaj pričakuješ ti, lahko samo ugibam. Povem ti pa, nekaj s to številko le ni v redu, narobe je že to, da je do nje sploh prišlo.

Kot vidiš, sem torej ocenil, da sva si v nekaterih dejanjih zelo blizu in ker me skrbi, da tvoj navdih za pisanje uvodnika ne bi usahnil, ti poskušam dati nekaj spodbude, kajti res bi bilo škoda, da bi se ti pero posušilo, ko so se ti ravno usta pozlatila. Sedaj pa še ena bistvena pripomba mojega pisanja, čeprav se večkrat ne strinjaš z mojimi dejanji in delom mojih sotrpinov, te moram opozoriti, da sam nisi nič boljši, če ne včasih celo slabši. Spomni se, da kadar mi lajamo na Luno, lajamo v zboru, po celi vasi, ti pa vedno le sam. Zato bi ti predlagal, da ne poskušaš postoriti vse z eno sapo in z enim uvodnikom spremeniti ta nori svet. Za danes bi dejal samo še to, da je na primer velika škoda, da si svoje poglede in nekatere zelo zanimive dileme zdeklamiral tako na kratko, da te prenekateri žal ne razumejo.

Pa lepo pozdravljen do ene od naslednjih številk VERIGE.

Tvoj zvesti
prijatelj P. S.

Pripis uredništva: Bil sem v dilemi ali naj članek objavim, ker je kljub vsemu anonimen, toda zdelo se mi je primerno, da njegovi želji ugodim (v skladu z močjo, ki naj bi jo imel). Prosim ga še, da svoja stališča poskuša razvijati naprej, ker se mi ne zdijo razumljivejša od mojih.

Urednik
Jaša Miloš

Tov. Stane Logar naš upokojenec

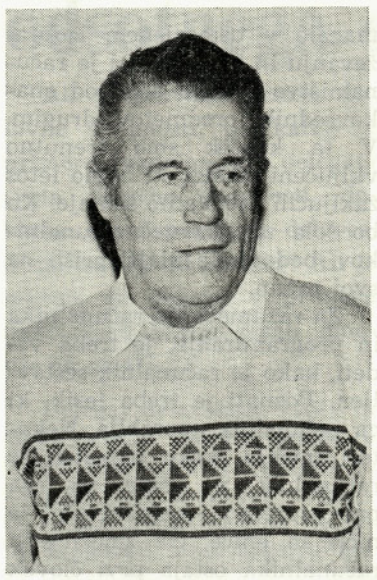

Tov. Logar, kakšni občutki vas spremljajo, ko zapuščate delovno organizacijo in sodelavce?

Težko se je ločiti od kolektiva, v katerem preživiš dobrih 30 let, se razumeš s sodelavci. Vso delovno dobo v Verigi sem bil v TOZD Vijakarna, kjer sem se naučil veliko življenjskih in strokovnih stvari. Razumljivo pa je, da moraš prepustiti svoje delovno mesto mlajšim, ko dopolniš svojo delovno dobo.

Precej let ste preživeli v tovarniškem okolju. Kako se spominjate začetka delovne poti in kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

V tovarno sem prišel 2. 11. 1955. leta in sem začel na delovnem mestu stiskalca matic. Pogoji dela so bili veliko slabši, kajti tehnološki razvoj je doprinesel svoje. Tisti čas je bilo v vijakarni ca. 15 stikalnic, medtem ko jih je danes že okoli 50. Vsekakor pa so bili odnosi med ljudmi in sodelavci bolj tovariški, kot so danes. Prav tako je bilo tudi veliko manj administrativnega dela.

Po tolikih letih dela v Verigi ste se nanjo gotovo navezali. Ali nas boste še obiskali in kako vi gledate na vezi med Verigo in upokojenci?

Sam odnos podjetja do upokojencev je kar zadovoljiv, vendar bi bilo dobro, da bi se nanje večkrat spomnili in jih povabili na kakšne skupne sestanke in srečanja. Mogoče bi lahko tudi socialna služba predlagala nekatere upokojence za bivanje v okrevališčih, saj vsakogar pestijo kakšne zdravstvene težave.

Kar pa se tiče obiska v DO, stika z njo ne bom izgubil že zaradi gasilske organizacije, katere član sem že od začetka svoje delovne dobe v Verigi. Mislim, da podjetje tako po finančni in materialni kot tudi po moralni plati dobro gleda na to organizacijo, kar se mi, kot »staremu« gasilcu, še posebej dobro zdi.

Kaj bi lahko povedali iz svojih bogatih izkušenj tistim, ki dandanes šele začenjajo tako, kot ste nekoč vi?

Predlagal bi, da ljudje, ki pridejo iz šol, najprej dobijo zaposlitev v proizvodnji, kajti tam šele človek dobi ustrezno znanje in življenjske izkušnje. Menim, da ima tovarna veliko štipendistov, ki bodo z ustrezno izobrazbo dobro zapolnili delovna mesta ljudi, ki odhajajo. Kar pa se same opreme tiče, bi v TOZD Vijakarna nujno potrebovali novih strojev, kajti obstoječi so dokaj dotrajani in stari in nimajo več možnosti za visoko kvaliteto izdelka, katero kupci zahtevajo. Velika ovira pri obnavljanju strojnega parka so vsekakor carinski predpisi, ki so preveč togi. Če bi lahko tako hitro uvozili kakšen stroj, kot na primer — uvozimo hokejista, bi bilo v gospodarstvu kmalu drugače.

Vaš osnovni poklic se bistveno razlikuje od dela, ki ste ga opravljali v DO. Kako to, da ste se zaposlili v Verigi in ne v svoji stroki?

Vedno sem se držal osnovnega načela, da človek, ki več zna, več velja. V podjetju so bili ravno takrat dani pogoji, da sem lahko delal izpit za strojnega ključavničarja. Ta izpit je bil tudi pogoj za delovno mesto kontrolorja. Samo delo v kontroli zahteva veliko znanja in ni mi žal za vse, kar sem se tu naučil. Moj osnovni poklic pa mi je bil bolj kot nujen hobi.

Vso delovno dobo ste v tovarni aktivno sodelovali v samoupravnih organih in spremljali njihovo delo. Kako vi ocenjujete to delo in kaj bi vi spremenili ali dopolnili?

Mnenja sem, da samo sistem še ni do konca izoblikovan. Če pogledamo samo nagrajevanje po delu, vidimo velike razlike. Dokler bo dobival delavec, ki ne dela, enako plačilo kot tisti, ki nekaj ustvari, nagrajevanje vsekakor ni pošteno in na tem področju bo treba še precej spremeniti. Preveč imamo raznih komisij, na katerih odločamo o stvareh, ki so že določene in s tem zamujamo čas.

Vaš doprinos k uspešnosti naše delovne organizacije je dosegel vrh. Kako boste izkoristili čas doma in kaj nameravate početi?

Doma v zimskem času ni veliko dela, čakam pa na sneg, saj se ukvarjam s tekom na smučeh. Popazim tudi vnuke, spomladi pa bo verjetno na vrsti kakšen honororen hobi. Delo pa se vedno najde, če ga človek le hoče videti. Sprotno pa spremljam tudi delo tovarne in ji želim veliko uspehov in dobro poslovanje.

Za odgovore se vam zahvaljujem in želim, da bi vam dnevi doma minevali tako, kot ste si zamislili.

Mojca Finžgar

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz Vijakarne, STK, sindikalni organizaciji in tov. Kralju za lepa praktična darila.

Še v naprej vam želim veliko delovnih uspehov, sreče in zdravja.

Stane Logar, st.

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

tozd Sidrne verige:
Sabahudin Bešič

tozd TIO:
Branko Razinger,
Franc Kleindienst

tozd Vijakarna:
Božo Jakovljevič

Prišli iz JLA:

tozd Vzdrževanje:
Bogdan Jug,
Andrej Vurnik

tozd Orodjarna:
Stanko Kunčič

tozd TIO:
Janko Režek

Prenehali z delom:

tozd TIO:
Igor Urevc

tozd Orodjarna:
Alojz Vidic,
Marjan Volk,
Štefka Mali

tozd Vzdrževanje:
Štefan Kunstelj

Odšli v JLA:

tozd Orodjarna:
Marko Zupan,
Bojan Onič,
Slavko Razinger

tozd Vzdrževanje:
Brane Ažman,
Janko Legat,
Brane Sinkovič

tozd Vijakarna:
Stanislav Resman,
Sejdo Halačevič

tozd Verigarna:
Boris Ravnikar,
Marjan Mavčec,
Ljubo Pernuš

tozd Sidrne verige:
Borut Kočevar,
Roman Pangerc

tozd TIO:
Branko Peterman

Finančni sektor:
Renato Gluščič

Rodili so se:

Konjevič Jani iz finančnega sektorja in Konjevič Zlatku iz komercialnega sektorja sin Dejan

kadrovska služba

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža in atija Alojza Vidica se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so ga spremili na zadnji poti, govorniku za poslovilne besede, godbi in sindikalni organizaciji Orodjarne za nudeno denarno pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sin Mitja, hčerka Nataša in drugo sorodstvo

Zahvale

Ob nenadni smrti mojega brata Franca Horvata se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti, sindikatu skupnih služb pa za denar namesto venca.

Ana Prešeren in Anton Horvat

Ob nenadni in boleči izgubi mojega moža Pranjič Boža se iskreno zahvaljujem sindikatu DSSS za denar namesto venca. Obenem se zahvaljujem tudi bližnjim sodelavkam in moževim bivšim sodelavcem na transportu za denarno pomoč in izrečeno sožalje. Posebej hvala družini Osterc Antona in Pajić Hasana ter sosedom za denarno in drugo pomoč, ki so jo izkazali v težkih trenutkih.

žena Janja, sin Miro in hči Vesna

Ob smrti mojega očeta se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem Vijakarne za venec in izrečeno sožalje.

Miro Pranjić

Bili smo v Operi

Naš odbor za kulturo je v letošnjem letu že drugič organiziral obisk opere. V soboto, 10. novembra, smo prebili čudovit večer ob poslušanju Foersterjevega Gorenjskega slavčka.

Ob plakatu, ki napoveduje obisk opere, se nekateri samo namrdnejo: »Bah, tisto cviljenje! Kdo ga bo poslušal!«

Ali pa zamahnejo z roko: »Opera? Roman že še preberem, tudi slike stopim pogledat, a opera in koncerti — to ni za nas!«

Ali pa pripomnijo: »Jaz da bi šel v opero? Saj bi, pa nič ne razumem. Ni mi dano, da se vživim v glasbo!«

Glasba ni zame! Da, tako pravijo in s tem zapravljajo eno največjih lepot v življenju. Obsodijo se, ker ne vedo, kako čudežni kamrici sta ušesi.

Res je sicer, da človek, ki ga narava ni posebej obdarila s talentom, ne more postati virtuoz, še manj, mogoče ne zna niti peti. Res je tudi, da gre od muzikalnega daru do tistega, ki se bo zaman trudil, da ujame v zavest lepoto glasbe, dolga vrsta različnih možnosti.

Premiera Gorenjskega slavčka je bila že leta 1872, 1896 pa je skladatelj opero nekoliko popravil in dodelal. Anton Foerster je bil Čeh, rodil se je leta 1837 v stari češki glasbeni družini. Ko je imel trideset let, se je nastanil v Ljubljani in se nato kmalu povsem naturaliziral. Tu je deloval nekaj časa kot pevovodja Narodne čitalnice in kapelnik Dramatičnega društva, polnih 41 let pa je vodil stolni kor. Umrl je v častitljivi starosti 89 let v Novem mestu. Bil je temeljito izobražen glasbenik in je s svojo obsežno ustvarjalnostjo pomembno vplival na slovensko glasbeno romantiko. Gorenjski slavček je slovenska nacionalna opera, v njej je skladatelj skušal zadeti domač slovenski ton. V njej je uporabil nekatere ljudske oziroma ponarodele napeve kot so »Goreči ogenj brez plamena«, »Vsi so prihajali«, »Že priletela ptičica«, »Boš me, dekle, rado imelo«, »Še kikeljco prodala bom« in druge. Zato upravičeno še danes zbuja v srcih poslušalcev močne odmeve.

S tako organizirano »sindikalno dostavo v opero in dostavo nazaj na dom« si marsikdo sploh lahko privošči kaj takega. Vse, kar spada na področje umetnosti, vse, kar naj bi človeka plemenitilo, vse to je potisnjeno vstran ali vsaj zelo zanemarjeno. Mi vsi, naša civilizacija boleha za tehnologijo in pohlepom. Razbohotila se je porabniška miselnost, ki ji je življenjski standard vse. Petje in glasba se odmika našemu neposrednemu razumevanju, saj sta namenjeni v prvi vrsti za to, da ju poslušamo; njun smisel dojemamo neposredno s čustvi. Za poslušanje pa ni več časa, pa tudi čustva postajajo vse bolj plitka. Zato je zares razveseljivo, kako polni so avtobusi, ki nas vozijo v opero. Za nekatere je glasba samo uživanje, ugodje ob zvokih, drugi se z njo veselijo ali jočejo, tretji spet nevede odpro stisnjeno pest, strasti izgube surovost . . .

Upajmo, da bo odbor za kulturo tudi v prihodnje organiziral še kakšen glasbeni večer, da bi lahko še prihajali k pragu tega čudežnega sveta, ki ima moč, da nas spreminja v strpnejše in znosnejše ljudi.

I. K.

Partija taroka

(ljudska igra v nadaljevanjih)

Kraj dogajanja: dvorana v novi kovačnici
Čas dogajanja: torek ob 7. uri
Osebe: plemenski poglavarji

1. prizor

(Za svetlomodro mizo sedi sedem poglavarjev utrujenega videza. Na mizi je koledar, lunine mene kažejo na mlaj. Vzdušje napeto).

1. poglavar: Kdo je danes zapisnikar?
(Ostali poglavarji glasno dokazujejo, da je bil vsak od njih menda zadnjikarat ali predzadnjikrat).
1. poglavar: Ali smo vsi zbrani?
3. poglavar: 7 poglavar še ni prišel, toda na »šihtu« je.
1. poglavar: Pokliči ga po telefonu! Ker je zamudil, bo pisal zapisnik.
(V tem pride 7. poglavar).
1. poglavar: Pisal boš zapisnik!
7. poglavar: Toda jaz bi rad igral, saj sem pisal zapisnik pred kratkim. Prekleto, vedno ravno mene najdete.
1. poglavar: Preglejmo zapisnik zadnje partije.
(7. poglavar glasno bere rezultate zadnje partije).
4. poglavar: Saj nihče ni zadnjič nič priigral.
7. poglavar: Ali je že kdaj kdo?
4. poglavar: Zakaj pa potlej igramo?
7. poglavar: Zato, ker nam na kolegiju ne pustijo.
1. poglavar: Preidimo k stvari. Kdo bo mešal?
7. poglavar: Saj je vse zmešano, da bolj biti ne more.
1. poglavar: Danes deli 3. poglavar. Pazi, da ne boš zase spet obdržal najboljšega!
3. poglavar: (razdeli karte in odpre igro): Začnimo!
6. poglavar: Manjka mi fantov, imam pa same križe.
4. poglavar: (pregleda karte in ostale poglavarje): Dajem ti kontra.
1. poglavar: Nimate ne znanja ne srčne kulture.
6. poglavar: Ti, ti pa imaš vse to, a? Ravno pravi se je oglasil. Še od zadnjič si mi dolžan. S tabo se ne grem nikdar več — nesolidna firma.
3. poglavar: No, bo kdo igral ali nihče?
7. poglavar: Izgleda, da nihče, smo vsi preslabi.
5. poglavar: Čakajte, morda bom berač.
2. poglavar: Ja, kakšen berač, saj te jaz vedno s finančnimi potezami ven spravim.
3. poglavar: Saj, saj, zato ker nihče nikdar ne igra, ker nihče ni berač, smo pa vedno klopurji.
2. poglavar: Ni dobrega materiala, pa ne gre.
1. poglavar: Manjka nam kraljev in dam.
3. poglavar: Kralja tako ne ubogamo, a z damami pa ne znamo igrati.
6. poglavar: (gleda zbegano): Kaj je danes za en hudič? Ali se bo špilalo, ali ne?
2. poglavar: Saj se špilamo že dve leti.
6. poglavar: Saj se nikoli nisi šel, razen v nadurah.
5. poglavar: Če tako nameravate igrati, povejte, jaz odstopam.
1. poglavar: Le odstopi, saj tako ni nič s tabo.

(Zastor pade. Prvi prizor se ponovi dvainpetdesetkrat v letu).

Piki

OPRAVIČILO

Užaljen ne bodi,
če znajdeš v vrsticah se teh,
pero moje hodi
izključno po naših vrheh!

KOLEGIJU

Seja na sejo,
prepir na prepir,
stvari v Verigi pa grejo,
kot da najlepši je mir.

MOJSTROM

Plača dobra — dela malo
znanje slabo
to se je pokazalo.

Red — obup,
nedela — kup
to je naš mojster heroj
tuj od dela vsak mu je znoj.

O REORGANIZACIJI

Šest jih rata — ko k nam sine
politik naše domovine.
Bo kak TOZD takrat zaprt,
ko šefa vzame bridka smrt!

RACIONALIZACIJSKI KOMISIJI

Al' je patent al' tehnični izum?
To se komisijo vpraša.
Za sodbo potreben je pogum,
ne da na samoupravo se
zanaša.

TONETU N

Če hočeš postati bogat,
se Pfajfarju obesi na vrat,
on pet ti bo vajencev dal
in ti bogatin boš postal.

Al' delat je treba za vzor,
ne vpiti
in ne le na občnem zbor'
za dinarje se boriti!

VEST

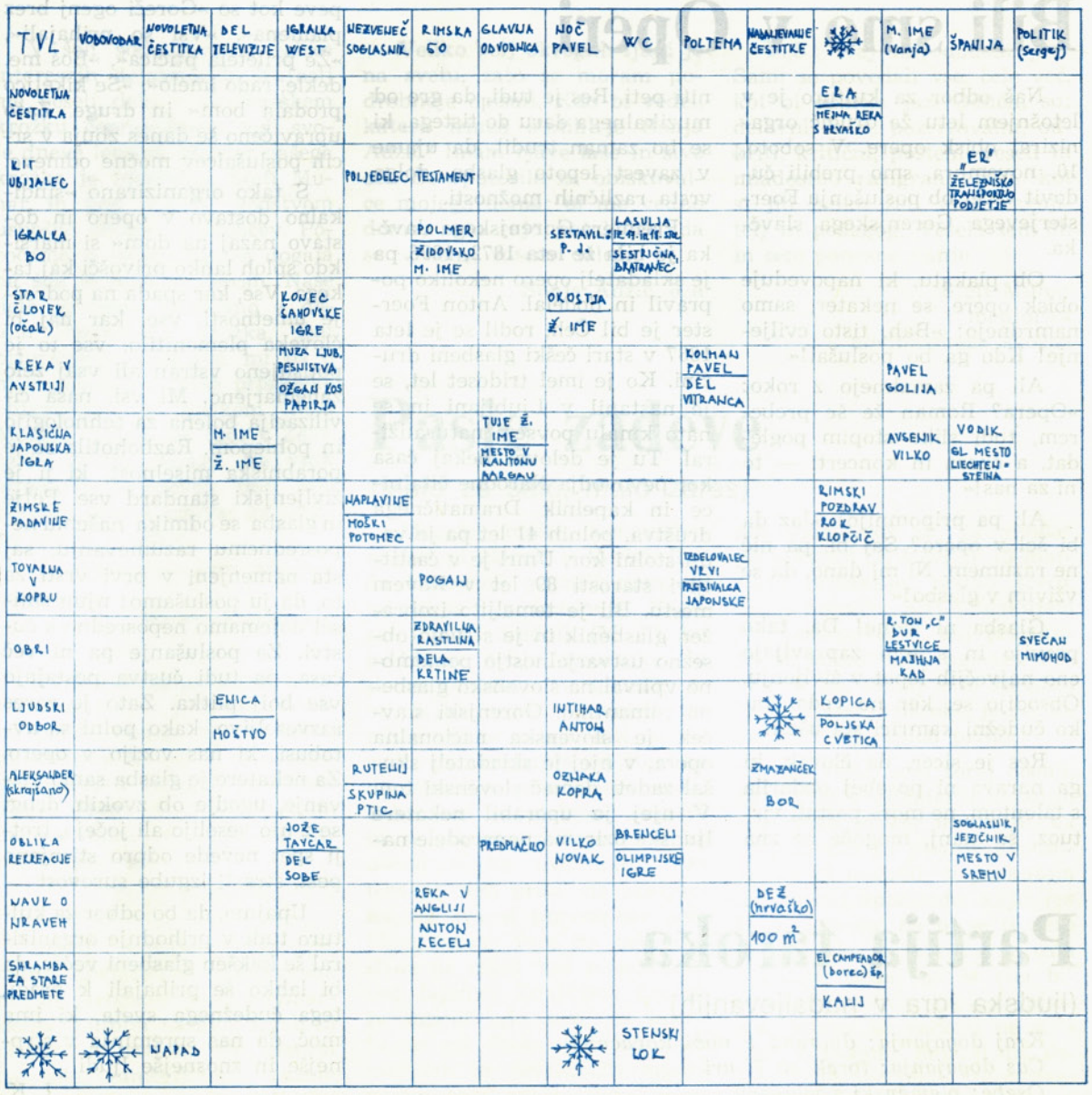

Izžrebani reševalci nagradne križanke iz prejšnje številke:

1. nagrada — Vlado Zupan, STK
2. nagrada — Darinka Horvat, splošni sektor
— Janez Bobič, tehnični sektor
3. nagrada — Matja Ambrožič, Verigarna
— Franc Doria, tehnični sektor

Opomba: rešitev »NASSA« je vzeta kot pravilna, ker je šlo za napako v križanki.

Na Poljsko

(Nadaljevanje)

Ob sedmih naslednjega dne je bil zajtrk, potem smo se odpeljali v Krakow, nekdanjo poljsko prestolnico. Peljali smo se po značilni poljski pokrajini z njivami pese in nerodnimi, škatlastimi hišami. Okna so navadno obrobljena s oranžno, opečno ali rdečo barvo, rolet ali polknic ni videti nikjer. Kupi premoga so navadno kar ob hišah. Na plotovih se suši pesino zelenje. Nobena hiša nima na oknu rož, le sem in tja cveto zunaj na vrtičku kakšne vrtnice in krizanteme. Polja so skrbno obdelana, gojijo predvsem krompir, rž, peso, pšenico in ječmen.

Peljali smo se skozi rojstno vas papeža in videli cerkev, v kateri je maševal in njegovo rojstno hišo.

Ta del Poljske ima največja naravna bogastva, zato je tu osredotočena industrija. Kraji so v primerjavi z ostalo Poljsko gosto naseljeni.

Krakow je glavno mesto enako imenovanega vojvodstva. Ima preko 600.000 prebivalcev. V njem in okolici je razvita črna in barvna metalurgija, strojna, kemijska, tekstilna, usnjarska in druge industrije. Ponaša se z akademijo znanosti, umetnostno akademijo, knjižnicami, muzeji in starimi zgodovinskimi spomeniki. Le Praga ima še starejšo univerzo, v Krakowu je bila odprta 1364. leta. V 12. stoletju ter od 1320—1609 je bil Krakow prestolnica Poljske.

Na vzpetini nad mestom se dviga srednjeveška krakowska utrdba Wawel. Vodička Zofija, ki je govorila srbohrvaško, tako da smo jo lahko dobro razumeli, nas je peljala na dvorišče wawelskega dvorca, ki je bil dopoldne žal zaprt, tako da smo o njem slišali le zgodovinske podatke in si ogledali njegovo zunanjost. Že v predromaniki (okoli leta 1050) je tu stala rotunda.

Ogledali smo si tudi katedralo, ki je bila od nekdaj središče poljskega političnega in verskega življenja in Poljakom še danes veliko pomeni. Ima neprecenljive zgodovinske vrednosti. Ogledali smo si kapelo in sarkofage že davno umrlih poljskih kraljev. Eden najbolj znanih vladarjev je bil Kazimir Veliki. Pod njim je Poljska doživela svoj maksimalni razvoj. Njegova vlada je ožarjena z legendo o velikem graditelju, o vladarju, ki je bil pravičen za vse stanove, celo o kmečkem kralju. Odlikoval se je z velikimi političnimi in diplomatmi sposobnostmi, z zanimanjem za gospodarstvo, napredek kmečkega prebivalstva, za kulturo in znanost. Kralj Kazimir ni imel zakonitih sinov, zato je bil določen za dediča poljske krone vnuk njegovega brata, Ludvik. Ta je imel dve hčerki in čeprav so se vsi stanovi, zlasti pa škofje, upirali, si je Ludvik zagotovil podporo fevdalcev za ceno velikega znižanja davkov in na prestol je prišla njegova hči Jadviga. Govorila je štiri jezike, zelo je bila napredna, a umrla je stara komaj 25 let na porodu. Poljaki jo imajo za zaščitnico študentov. Pred njenim sarkofagom je cela vrsta značk študentov in raznih šol. Študentje ji prinašajo sveže cvetje.

Videli smo tudi renesančno Sigmundovo kapelo — mavzolej v katedrali, ki je bil zgrajen 1519. leta.

Obenem nam je vodička pripovedovala o težki poljski zgodovini. Stara kraljevska Poljska je bila dolgo najmočnejša država v tem delu Evrope. Zaradi nižinske lege nikoli ni imela trdnih meja, to je bilo zanjo večkrat usodno. V 18. stoletju je bila zaradi notranjih slabosti in nastanka sosednjih držav kar trikrat razdeljena.

Povzpeli smo se tudi na stolp v katedrali po lesenih vegastih stopnicah. Od zgoraj je lep razgled na mesto. Dotaknili smo se tudi zvona; to prinaša srečo.

(Nadaljevanje sledi)

Program kina Radovljica

od 4. do 30. januarja 1985

Ameriški barvni risani film
TOM IN JERRY OSKARJEVCI
petek, 4. 1. ob 18. uri
nedelja, 6. 1. ob 16. uri

Hongkonški barv. karate film
ENOROKI BOKSER
sobota, 5. 1. ob 18. uri
ponedeljek, 7. 1. ob 20. uri

Franc. barv. krim. film
GNEČA NA KARIBIH
sobota, 5. 1. ob 20. uri
nedelja, 6. 1. ob 18. uri
sreda, 9. 1. ob 20. uri

Jugoslovanski barvni film
UGRIZ ANGELA
nedelja, 6. 1. ob 20. uri
torek, 8. 1. ob 20. uri

Italijanski western film
SAMO BOG OPROŠČA
četrtek, 10. 1. ob 20. uri
nedelja, 13. 1. ob 18. uri
torek, 15. 1. ob 20. uri

Amer. barvni risani film
TOMI OKOM
JERRY SKOKOM
petek, 11. 1. ob 18. uri
nedelja, 13. 1. ob 16. uri

Amer. barv. pustolov. film
SMARAGDNI LED
petek, 11. 1. ob 20. uri
sobota, 12. 1. ob 18. uri
nedelja, 13. 1. ob 20. uri

Amer. barvni vojni film
BEG V ZMAGO
sobota, 12. 1. ob 20. uri
ponedeljek, 14. 1. ob 20. uri
sreda, 16. 1. ob 20. uri

Franc. barvni zgodov. film
VOJNA ZA OGENJ
četrtek, 17. 1. ob 20. uri
sobota, 19. 1. ob 18. uri
sreda, 23. 1. ob 20. uri

Češki barvni film
ROBINZONOVE PUSTOLOVŠČINE
petek, 18. 1. ob 20. uri
nedelja, 20. 1. ob 16. uri

Franc. barvni erotični film
VROČA CECILIJA
petek, 18. 1. ob 20. uri
nedelja, 20. 1. ob 20. uri
ponedeljek, 21. 1. ob 20. uri

Amer. barvna grozljivka
VOLKOVI
sobota, 19. 1. ob 20. uri
nedelja, 20. 1. ob 18. uri
torek, 22. 1. ob 20. uri

Amer. barvna grozljivka
KRILATA KAČA
četrtek, 24. 1. ob 20. uri
nedelja, 27. 1. ob 18. uri
torek, 29. 1. ob 20. uri

Amer. barvni risani film
TOM IN JERRY
DOBRA PRIJATELJA
petek, 25. 1. ob 18. uri
nedelja, 27. 1. ob 16. uri

Jugoslovanski zabavni film
S.P.U.K.
petek, 25. 1. ob 20. uri
sobota, 26. 1. ob 18. uri
nedelja, 27. 1. ob 20. uri

Mehiški barv. pustolov. film
NEVARNOST ŽENE V AKCIJI
sobota, 26. 1. ob 20. uri
ponedeljek, 28. 1. ob 20. uri
sreda, 30. 1. ob 20. uri

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiperski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgovorna urednika sta Franc Čop in Miloš Janša. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.